

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

23. september 2011

Høring – listeføring av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning og endring av kringkastingsforskriftens kapittel 5.

1. Innledning

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 24. juni 2011 med forslag til listeføring av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning med svarfrist 24. september.

TVNorge har forståelse for ønsket om å etablere en liste over som har stor interesse i befolkningen, og at dette skal kunne være tilgjengelig for den brede befolkningen.

Forslag om listeføring har vært oppe to ganger tidligere, første gang i 2006. Det ble denne gangen konkludert med at det ikke var noe behov for slik listeføring. (Den andre gangen forslaget var ute på høring i 2009 ble det etter det vi vet aldri konkludert.) Markedet har endret seg siden dette, kanaltettheten er blitt adskillig større, også for betal kanaler, og vi erkjenner at det kan ha oppstått et behov for å ta i bruk den hjemmelen kringkastingslovens § 2-8 gir for å regulere dette.

Når det er sagt, tror vi det er stor sannsynlighet for at markedet etter noe tid vil komme til å regulere seg selv og at nettopp noen slike uheldige erfaringer må til for at en slik selvregulerende markeds mekanisme skal inntre. Det er i de fleste rettighetshaveres interesse, i dette siste tilfellet fotballens, å nå ut til flest mulig mennesker, samt å ivareta et positivt forhold til seerne. Høyere betaling for avgivelse av fjernsynsrettigheter vil ikke i lengden kunne kompensere for lavere seeroppslutning. Det påpekes at innehaverne av rettigheter til slike begivenheter selv er nærmest til å veie hensynet til bred dekning opp mot høyest mulig vederlag. Vi mener derfor at en listeføring er prematur i forhold til å gi markedet en mulighet til selv å regulere dette. Vi foreslår på denne bakgrunn at iverksettelsen av en eventuell forskriftsendring utsettes til man ser hvordan markedet utvikler seg, og om det forholdsvis nylig oppståtte behovet for en regulering består.

Vi ser imidlertid at departementets konkrete forslag byr på en rekke utfordringer og problemstillinger som etter vår mening fører til at en slik regulering ikke er praktisk gjennomførbar. Vi vil i det følgende påpeke de mest åpenbare forholdene.

Innledningsvis vil vi knytte noen kommentarer til selve fortolkning departementet gjør av ordlyden i fjernsynsdirektivet artikkel 3a jfr. kringkastingslovens § 2-8.

2. Ordlyden

Bestemmelsen i fjernsynsdirektivet artikkel 3a lyder som følger:

"Each Member State may take measures in accordance with Community law to ensure that broadcasters under its jurisdiction do not broadcast on an exclusive basis events which are regarded by that Member State as being of major importance for society in such a way as to deprive a substantial proportion of the public in that Member State of the possibility of following such events via live coverage or deferred coverage on free television

If it does so, the Member State concerned shall draw up a list of designated events..."

Bestemmelsen er inntatt i i kringkastingslovens § 3a hvor det heter:

"En kringkaster som har ervervet enerett til fjernsynssending av begivenheter av vesentlig samfunnsmessig betydning må ikke utnytte eneretten på en slik måte at en betydelig del av seerne blir fratatt muligheten til å følge begivenheten på vederlagsfritt fjernsyn.

...

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av første, andre og tredje ledd, herunder fastsette en liste over begivenheter som har vesentlig samfunnsmessig betydning, samt regler om løsning av priskonflikter"

(våre understrekninger)

Slik bestemmelsene er utformet, er det, slik vi ser det, én "kan"-regel og én "må"-regel: Den enkelte medlemsstat står fritt til å bestemme om den vil føre opp visse begivenheter på en slik liste. Men dersom den faktisk har foretatt en slik listeføring, må den også sørge for at de aktuelle begivenhetene faktisk blir vist på en vederlagsfri kanal som når ut til en betydelig del av seerne.

Dette stemmer ikke overens med den forståelsen departementet har lagt til grunn og som kommer til uttrykk i høringsbrevet punkt 1, nest siste avsnitt:

"Målet med slik listeføring er å legge til rette for at viktige begivenheter også i framtiden kan bli vist på vederlagsfritt fjernsyn som når en betydelig andel av befolkningen."

Her er "må"-regelen blitt til en "kan"-regel idet en slik listeføring kun innebærer at fjernsynskanaler pålegges å tilby sine eksklusive senderrettigheter av viktige begivenheter for videresalg til kanaler som er "kvalifiserte". Med andre ord kan disse listeførte begivenhetene også vises på såkalte "ikke-kvalifiserte" kanaler, dersom ingen kvalifiserte kanaler ønsker å vise dem.

En slik forståelse av bestemmelsen synes ikke å være i tråd med direktivbestemmelsen eller kringkastingsloven § 2-8, første og fjerde ledd. Dessuten fører departementets tolkning til mange unødige problemstillinger. Disse ville man unngått dersom man hadde lagt til grunn at ikke kvalifiserte kanaler ikke kan vise slike begivenheter. Ikke kvalifiserte kanaler ville ikke ha interesse i å være med å by på rettigheter til disse begivenhetene, all den tid de selv er forhindret fra å utnytte de samme rettighetene. Dette vil reflekteres i markedsprisen og man unngår hele den kompliserte og tidkrevende prosessen rundt når og hvordan rettigheter skal tilbys og eventuelt overdras fra betalingskanal til vederlagsfri kanal. Etter vårt syn er det kun en slik forståelse av bestemmelsen som vil gi den et reelt innhold som det er praktisk mulig å gjennomføre.

3. "Vederlagsfritt fjernsyn"

En forutsetning for å være en såkalt "kvalifisert" kanal er at fjernsynssendingene tilbys vederlagsfritt. I henhold til departementets forslag skal vederlagsfrie kanaler også omfatte kanaler som tilbys mot en grunnpakkeavgift eller grunnpris, i tillegg til lisensavgift. Dette er vi selvsagt enig i, da en annerledes løsning ville gitt NRK monopol på å sende slike listeførte begivenheter.

Men selv med en slik definisjon av begrepet vederlagsfritt, møter man på utfordringer. For det første er ikke begrepene "grunnpakkeavgift" eller "grunnpris" nærmere definert. Det er nærliggende å knytte disse begrepene opp mot dagens pakkestruktur. Pakkestrukturen hos de ulike TV-distributørene og hvorvidt de enkelte kanalene ligger i en distributørs grunnpakke eller basistilbud ligger imidlertid ikke fast. Dette vil være et forhandlingsspørsmål mellom kringkaster og distributør, der det er opp til distributøren å avgjøre den endelige pakketeringen. Departementets forslag vil innebære at kontrollen i realiteten overføres til distributørene.

Videre stilles det spørsmålsteget til begrepet vederlagsfritt i seg selv. Til syvende og sist vil det uansett bli et spørsmål om hvem som skal betale hvordan og over hvor lang tid. Finansieringen av rettigheter til å vise slike store begivenheter vil uansett havne hos sluttbruker, enten som høy engangsutbetaling eller som lav løpende betaling over tid. Det vil med andre ord bli et spørsmål om det er kun de som vil se begivenheten som skal betale, eller om man vil fordele finansieringen på samtlige av seerne, gjennom en forhøyet grunnpakkepris.

4. "Betydelig andel av befolkningen"

Det er videre et krav om at en kvalifisert kanal må nå ut til en betydelig del av befolkningen. I følge departementets forslag skal dette forstås slik at fjernsynskanalen *faktisk «mottas av minst 90 % av seerne»*.

Det legges til grunn at departementet her mener «kan mottas» av minst 90 % av seerne».

Departementet har ikke gitt noen nærmere begrunnelse for hvordan man har kommet frem til grensen på 90 %. Vi regner med at dette er i tråd med øvrige EU-lands forståelse av bestemmelsen, men stiller uansett spørsmålstegn ved hvor kategorisk denne grensen skal forstås i praksis. Er man diskvalifisert med en distribusjon på 89,7 %? Og hva blir resultatet dersom man hadde 90 % distribusjon på tidspunktet da man ervervet rettighetene, men ikke når opp til denne dekningsgraden på sendetidspunktet?

Videre registrerer vi at departementet benytter begrepet faktisk distribusjon i motsetning til teknisk distribusjon, som ble lagt til grunn i tidligere høringer. Vi legger til grunn at faktisk distribusjon er det samme som teknisk distribusjon. I motsatt fall vil dette være en håpløs situasjon for kringkasterne forhandle rettigheter, når det er distributørene som har avgjørende innflytelse på om man vil distribuere kanalen eller ikke. Dette ville i så fall innebære en maktforskyvning fra kringkasterne til distributørene. Etter vår oppfatning må det avgjørende være at signalet er tilgjengelig for seerne, slik som signalene er tilgjengelige gjennom det digitale bakkenettet og satellittsendinger. Hvorvidt seerne faktisk velger å benytte seg av slik tilgjengelige distribusjon, kan ikke være avgjørende for om man tilfredsstiller kravet til å dekke 90 % distribusjon.

5. Markedspris

Departementets forståelse innebærer at en kringkaster med eksklusive rettigheter til å sende listeførte begivenheter plikter å tilby disse rettighetene til en kvalifisert kanal. Videre innebærer det at en kvalifisert kanal som har ervervet disse rettighetene har rett til å vise begivenheten. Det innebærer imidlertid ingen plikt for kvalifiserte kanaler til å vise slike listeførte begivenheter, hvilket betyr at dersom ingen kvalifiserte kanaler ønsker å kjøpe rettighetene, er det fritt frem å vise begivenhetene på en betalingskanal.

Så blir spørsmålet hva man plikter å tilby og når man kan anses for å være enige. Her møter man på mange utfordringer.

For det første legger departementet det til grunn at man plikter å tilby rettighetene til markedspris. Som regel vil den ikke-kvalifiserte kringkasterens ervervelse av slike rettigheter være foranlediget av en budrunde, der også kvalifiserte kanaler har deltatt. Man må da kunne legge til grunn at den kvalifiserte kanalen ikke har klart å by tilstrekkelig høyt vederlag, og at det er den prisen som faktisk ble avtalt og betalt som må anses som markedsverdien for disse rettighetene. Hva skal i så fall gjøre at den kvalifiserte kanalen skal kunne kjøpe rettighetene tilbake for markedspris nå, når den ikke var i stand til å betale denne prisen i første omgang?

Dernest består slike rettigheter ofte av en pakke der de enkelte delene er av betydelig forskjellig verdi. Hvordan skal man fastsette markedsprisen for de enkelte delene av rettighetspakken? Og hva skjer dersom det kun er en ytterst liten del av den totale rettighetspakken som er av interesse for den norske befolkningen og den kvalifiserte kanalen krever å få kjøpt rettighetene til kun denne ene delen – selve rosinen i pølsa. Skal man da

kunne få kjøpt dette til en forholdsmessig pris av den totale pakken eller skal man betale den reelle markedsprisen som vil si det den opprinnelige rettighetshaveren betalte for hele pakken?

Mye tyder på at man uansett vil stå ovenfor en situasjon med uholdbar mangel på forutsigbarhet for de kringkasterne som skal gå inn og by på slike rettigheter.

6. Mekanismer for tvisteløsning

TVNorge ser ulike utfordringer i dette, men nøyer seg i denne omgang med å peke på tidsaspektet. TV-bransjen er en bransje der rettigheter kjøpes og selges hele tiden og der avgjørelser tas raskt. Med de mekanismer departementet foreslår vil man lett komme i en situasjon der partene ikke har rukket å kommet til enighet med hensyn til hvilken kanal som faktisk skal vise den listeførte begivenheten innen visningstidspunktet inntreffer.

7. Selve listeføringen

Listeføringen innebærer også en rett til å fastsette om en begivenhet skal sendes direkte eller i opptak. Dette er beslutninger som etter vår oppfatning griper direkte inn i kringkasternes redaksjonelle uavhengighet.

Også her vil man støte på utfordringer. Hvordan skal man for eksempel håndtere det dersom det oppstår en krise i Norge samtidig som en viktig sportsbegivenhet finner sted som er pålagt direktesending?

Vi savner til slutt en begrunnelse for hva som ligger til grunn for den utvelgelsen departementet har foretatt i forhold til kvalifiserte begivenheter i tråd med de kriterier som er satt av EU-kommisjonen.

Vi mener også at det knytter seg store betenkeligheter til at det er staten som fastsetter hvilke begivenheter som skal kvalifisere til å bli sendt på allmennkanaler. Det registreres i denne sammenheng at Kulturdepartementet ikke finner en kulturell begivenhet å være av vesentlig samfunnsmessig interesse.

Med vennlig hilsen
TVNorge AS

Arie Blekastad Glad
Advokat